

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Criteriilor pentru recunoașterea centrelor de formare implicate în formarea mecanicilor de locomotivă, criteriilor pentru recunoașterea examinatorilor responsabili cu evaluarea mecanicilor de locomotivă și criteriilor pentru organizarea examinărilor, precum și a Procedurii de recunoaștere a centrelor de formare și a examinatorilor pentru mecanici de locomotivă

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul este elaborat în temeiul Anexei X la capitolul 15 (Transporturi) din titlul IV al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27 iunie 2014, ratificat prin Legea nr. 112/2014; art. 123 din Codul transportului feroviar nr. 19/2022; capitolul XIV din Hotărârea de Guvern 792/2023.</p> <p>Subsecvent, proiectul este elaborat în scopul realizării acțiunilor nr. 83 și nr. 114 din Capitolul nr. 14 - Politica de Transport, Cluster 4 din Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (PNA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025.</p>
2.2 Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>În prezent, formarea, evaluarea și certificarea mecanicilor de locomotivă reprezintă un element esențial al sistemului de siguranță feroviară, având un impact direct asupra exploatării în siguranță a transportului feroviar. Cu toate acestea, cadrul normativ național nu reglementează în mod suficient de clar și detaliat:</p> <ul style="list-style-type: none">- criteriile și procedurile pentru recunoașterea centrelor de formare a mecanicilor de locomotivă;- criteriile și procedurile pentru recunoașterea examinatorilor responsabili cu evaluarea mecanicilor de locomotivă;- condițiile și cerințele pentru organizarea și desfășurarea examinărilor teoretice și practice. <p>În lipsa unor reguli unitare și transparente, procedurile aplicate în prezent se bazează pe practici neuniforme, interpretări diferite și soluții ad-hoc, ceea ce generează riscuri în asigurarea unui nivel adecvat și comparabil de competență profesională a mecanicilor de locomotivă.</p> <p>În condițiile actuale, mecanicii de locomotive și ajutorii mecanicilor de locomotivă sunt instruiți la școala profesional-tehnică din or. Basarabeasca, care aparține Î.S. „Calea Ferată din Moldova”. Programul de studii nu este aprobat de către Ministerul Educației și Cercetării, iar însăși instituția nu este acreditată de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), prin urmare nu poate fi recunoscută de către Agenția Feroviară.</p> <p>În prezent, cu toate că există un cadru normativ general (<i>Codul transportului feroviar nr. 19/2022, Hotărârea Guvernului nr. 792/2023 prin care au fost aprobate Regulile privind certificarea mecanicilor de locomotivă</i>), acesta nu conține cerințe explicite și exhaustive privind infrastructura, dotările, personalul de instruire și sistemele de management ale centrelor de formare; nu definește profilul profesional, condițiile de eligibilitate, competențele și independența examinatorilor; nu stabilește proceduri standardizate pentru organizarea, derularea, documentarea și validarea rezultatelor examinării.</p> <p>Această situație creează dificultăți în aplicarea coerentă a normelor, precum și în exercitarea atribuțiilor de supraveghere și control de către autoritatea competentă.</p>
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1 Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul actului normativ are drept scop aprobarea „ <i>criteriilor pentru recunoașterea centrelor implicate în formarea mecanicilor de locomotivă, criteriilor pentru recunoașterea examinatorilor</i> ”

responsabili cu evaluarea mecanicilor de locomotivă și criteriilor pentru organizarea examenărilor” și „Procedurii de recunoaștere a centrelor de formare și a examinatorilor pentru mecanici de locomotivă”.

Proiectul stabilește un cadru unitar și detaliat pentru:

- recunoașterea centrelor de formare a mecanicilor de locomotivă;
- recunoașterea examinatorilor responsabili de evaluarea mecanicilor de locomotivă și a candidaților;
- organizarea și desfășurarea examenărilor, în conformitate cu HG nr. 792/2023.

Centrele de formare

Sunt introduse cerințe clare privind:

- imparțialitatea și nediscriminarea în furnizarea formării;
- existența unei structuri administrative eficiente;
- dotarea cu personal calificat, instalații, echipamente și spații adecvate;
- condiții minime pentru formatorii implicați în formarea practică (permis, legitimație, experiență profesională);
- obligativitatea unui sistem de management al calității;
- menținerea la zi a competențelor formatorilor și a materialelor didactice;
- evidența și trasabilitatea activităților de formare.

Examinatorii

Proiectul reglementează:

- cerințe stricte de imparțialitate și independență;
- condiții minime de experiență profesională relevantă;
- competențe lingvistice minime (nivel B2 limba română);
- calificări pedagogice și cunoașterea metodelor de examinare;
- obligația de menținere la zi a competențelor profesionale.

Organizarea examenărilor

Sunt stabilite reguli detaliate privind:

- componența comisiilor de examinare;
- condițiile pentru examenările practice;
- prevenirea conflictelor de interese între formare și examinare;
- transparența, durata și documentarea examinării;
- confidențialitatea subiectelor de examinare.

Prin adoptarea acestei hotărâri de guvern pentru prima dată sunt stabilite criterii explicite și uniforme pentru recunoașterea centrelor de formare și a examinatorilor, eliminând abordările neuniforme sau informale.

Proiectul introduce mecanisme clare pentru prevenirea conflictelor de interese, separarea funcțiilor de formare și examinare, garantarea obiectivității evaluării competențelor.

Este introdusă obligația aplicării unui sistem de management al calității, păstrării evidențelor detaliate privind formarea și examenările, actualizării permanente a competențelor și materialelor utilizate.

Proiectul asigură o implementare coerentă a HG nr. 792/2023 și a Codului transportului feroviar nr. 19/2022, apropiind sistemul național de bunele practici europene în domeniul certificării mecanicilor de locomotivă.

3.2 Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Datorită angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană și ratificării convențiilor internaționale relevante, adoptarea unei Hotărâri de Guvern prin care se aprobă „*Criteriile pentru recunoașterea centrelor de formare implicate în formarea mecanicilor de locomotivă, criteriile pentru recunoașterea examinatorilor responsabili cu evaluarea mecanicilor de locomotivă și criteriile pentru organizarea examenărilor*” și „*Procedura de recunoaștere a centrelor de formare și a examinatorilor pentru mecanici de locomotivă*”, reprezintă singura soluție viabilă și compatibilă cu obligațiile legale asumate, din acest considerent, alte opțiuni alternative nu au fost examinate. Menținerea status quo-ului, fără

stabilirea unor criterii detaliate privind recunoașterea centrelor de formare, a examinatorilor și organizarea examinărilor, ar conduce la interpretări neuniforme, riscuri de aplicare neconsecventă a cerințelor legale, dificultăți în supravegherea activităților de formare și examinare și la diminuarea nivelului de siguranță feroviară.

Deci, implementarea unor soluții cu titlu de recomandare, fără reglementare obligatorie, ca opțiune a fost exclusă.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1 Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public este unul pozitiv. Proiectul nu presupune crearea unor structuri administrative noi și nu implică extinderea schemei de personal. Activitățile aferente recunoașterii centrelor de formare, a examinatorilor și supravegherii organizării examinărilor vor fi realizate în cadrul atribuțiilor existente ale autorității competente, prin optimizarea și standardizarea procedurilor interne.

Acest proces va contribui la creșterea calității reglementării și la alinierea Republicii Moldova la standardele europene în domeniul transportului feroviar.

4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de Hotărâre a Guvernului nu implică cheltuieli financiare suplimentare semnificative din bugetul de stat.

Activitățile prevăzute de proiect, inclusiv recunoașterea centrelor de formare, recunoașterea examinatorilor și supravegherea organizării examinărilor, vor fi realizate în cadrul atribuțiilor și resurselor financiare existente ale autorității competente, fără necesitatea alocării de fonduri bugetare suplimentare.

Costurile administrative aferente procesării cererilor, evaluării documentației și monitorizării respectării criteriilor sunt costuri curente, care pot fi acoperite din bugetele aprobate anual instituțiilor implicate. Proiectul nu presupune investiții în infrastructură, achiziții de echipamente sau dezvoltarea unor sisteme informatice dedicate.

Pentru întreprinderile feroviare și administratorul de infrastructură, inclusiv cele cu capital public, eventualele costuri asociate adaptării procedurilor interne sau alinierii activităților de formare și examinare la noile criterii sunt costuri operaționale normale, care se încadrează în bugetele proprii și sunt justificate prin beneficiile obținute în materie de siguranță feroviară și reducerea riscurilor operaționale.

Pe termen mediu și lung, aplicarea criteriilor stabilite prin proiect poate genera economii indirecte, prin reducerea incidentelor, optimizarea proceselor de formare și examinare și diminuarea riscurilor de neconformitate.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de Hotărâre a Guvernului va avea un impact moderat și preponderent pozitiv asupra sectorului privat din domeniul feroviar.

Pentru întreprinderile feroviare private, centrele de formare și persoanele care solicită recunoașterea în calitate de examinatori, proiectul introduce cerințe clare, transparente și uniforme, ceea ce contribuie la creșterea predictibilității și securității juridice în desfășurarea activităților economice.

Aplicarea criteriilor poate genera costuri administrative limitate, asociate pregătirii documentației necesare pentru recunoaștere și adaptării procedurilor interne. Aceste costuri sunt însă proporționale și justificate de necesitatea asigurării unui nivel ridicat de siguranță feroviară și de alinierea la standardele naționale și europene.

Totodată, proiectul creează condiții echitabile de concurență, prin eliminarea practicilor neuniforme și prin asigurarea accesului nediscriminatoriu la activități de formare și examinare. Pe termen mediu și lung, sectorul privat poate beneficia de reducerea riscurilor operaționale, creșterea calității forței de muncă și diminuarea costurilor generate de neconformități sau incidente de siguranță.

Proiectul nu introduce taxe noi și nu afectează negativ mediul concurențial.

4.4 Impactul social

<p>Proiectul de Hotărâre de Guvern va avea un impact social pozitiv, contribuind la creșterea nivelului de siguranță feroviară și la îmbunătățirea calității serviciilor de transport feroviar.</p>
<p>4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal</p> <p>Proiectul nu are impact asupra datelor cu caracter personal.</p>
<p>4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen</p> <p>Proiectul nu are impact asupra echității și egalității de gen.</p>
<p>4.5 Impactul asupra mediului</p> <p>Proiectul nu are impact asupra mediului.</p>
<p>4.6 Alte impacturi și informații relevante</p> <p>-</p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p>
<p>5.1 Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</p> <p>Proiectul Hotărârii de Guvern conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Astfel, potrivit clauzei de armonizare, proiectul de hotărâre transpune integral <i>Decizia Comisiei din 22 noiembrie 2011 privind criteriile pentru recunoașterea centrelor de formare implicate în formarea mecanicilor de locomotivă, criteriile pentru recunoașterea examinatorilor responsabili cu evaluarea mecanicilor de locomotivă și criteriile pentru organizarea examinărilor în conformitate cu Directiva 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului (2011/765/UE) și Recomandarea Comisiei din 22 noiembrie 2011 cu privire la procedura de recunoaștere a centrelor de formare și a examinatorilor pentru mecanici de locomotivă în conformitate cu Directiva 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului (2011/766/UE)</i></p>
<p>5.2 Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</p> <p>-</p>
<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului a fost plasat și poate fi accesat pe portalul particip.gov.md: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16044 Totodată, proiectul actului normativ va fi supus consultărilor publice și avizărilor/expertizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în procesul de implementare a proiectului, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, vor fi vizate următoarele instituții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; - Ministerul Educației și Cercetării; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Ministerul Sănătății; - Centrul de Armonizare a Legislației; - Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi; - Agenția Proprietății Publice (Î.S. “Calea Ferată din Moldova”). <p>După definitivarea proiectului în urma procesului de avizare, proiectul de act normativ va fi remis spre expertizare către:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centrul Național Anticorupție; - Ministerul Justiției.
<p>7. Concluziile expertizelor</p> <p>Proiectul va fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție.</p>
<p>8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent</p>

În urma aprobării proiectului nu va trebui de modificat cadrul normativ secundar.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea normelor proiectului, vor fi ajustate actele interne ale Agenției Feroviare și Î.S. “Calea Ferată din Moldova”.

**Viceprim-ministru,
Ministru**

Vladimir BOLEA